

7.1 Pirmasis Lietuvos paminėjimas

Arkivyskupas – bažnyčios arba katedros šventikas, kitų vyskupijų vadovas.

Krikščionybė – pasaulinė religija, grindžiama vieno dievo tikėjimu. Tikėjime remiamasi Jėzaus Kristaus gyvenimu ir mokymu. Šią religiją sudaro trys pagrindinės srovės – katalikybė, stačiatikybė ir protestantizmas.

1. Perskaitykite tekstą apie Lietuvos vardo kilmę ir atlikite užduotis.

Ar kada nors pagalvojote, ką reiškia Lietuvos pavadinimas? Jau nuo senų laikų Lietuvos pavadinimas buvo lyginamas su kitų užsienio kalbų žodžiais. **Vieni jį kildino iš lotyniško žodžio litus, kuris reiškia jūros krantą, o kiti siejo su žodžiu Litavia, airių kalboje reiškiantį pakrančių kraštą.**

Mūsų šalies pavadinimą bandyta kildinti ir iš žodžio litus. Buvo teigiama, kad **Lietuva – lietaus kraštas**, tik vargu ar tikrai čia tiek daug lyja. Kiti vietovardžių tyrinėtojai vis spėjo pavadinimo reikšmę. Siejo ją su baltų lietuvių genties vardu.

Galiausiai mokslininkai nustatė, kad Lietuvos pavadinimas greičiausiai kilo nuo upės pavadinimo. Vienas mažas, vos 11 km ilgio, Lietavos upelis įteka į Neris upę visai netoli Jonavos miesto. **Taigi nuo Lietavos upelio kilo Lietuvos pavadinimas.**

Pagal „Visuotinę lietuvių enciklopediją“

2. Atsakykite į klausimus:

1. Su kokiais užsienio kalbų žodžiais siejamas Lietuvos vardas? Ką jie reiškia?
2. Kodėl Lietuvos vardas kartais siejamas su gamtiniu reiškiniu? Kokiu?
3. Kaip vadinasi upė, nuo kurios, manoma, atsirado Lietuvos vardas? Kur ji yra?

3. Pažvelkite į nuotraukas ir atsakykite į klausimus.

1. Kokia bendra tema sieja šias tris nuotraukas?
2. Kas jose pavaizduota?
3. Kuri Lietuvos vardo kilmė jums atrodo įtikinamiausia?

4. Pasidomėkite šalies, kurioje gyvenate, pavadinimo kilme:

1. Iš kokių žodžių kildinamas šalies, kurioje gyvenate, pavadinimas?
2. Ką šalies pavadinimas reiškia?
3. Ar šalies, kurioje gyvenate, pavadinimo reikšmė turi panašumų į Lietuvos pavadinimo prasmę?

5. Perskaitykite tekstą apie pirmąjį Lietuvos vardo paminėjimą rašytiniuose šaltiniuose ir įrašykite tinkamus žodžius.

krikščioniškos
rašto
Lietuvą
1009 m.
Brunonas

6. Atsakykite į klausimus:

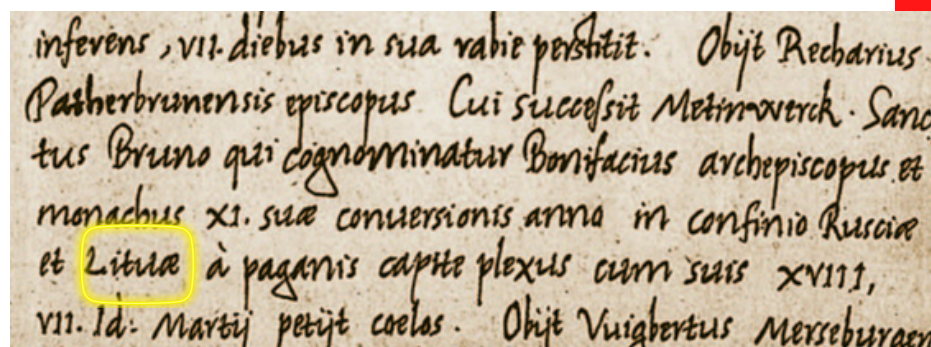
1. Kuriais metais pirmą kartą buvo paminėtas Lietuvos vardas?
2. Kaip vadinasi dokumentas, kuriame paminėtas Lietuvos vardas?
3. Apibūdinkite Brunoną Bonifacijų. Kaip jis susijęs su Lietuva?

7. Pasidomėkite apie šalies, kurioje gyvenate, pirmuosius paminėjimus rašytiniuose šaltiniuose:

1. Kokiuose dokumentuose paminėta?
2. Kuriais metais?
3. Palyginkite, kiek metų anksčiau ar vėliau nei Lietuvos vardas.

ŠIAIS LAIKAIS APIE ANKSTYVIAUSIĄ LIETUVOS PAMINĖJIMĄ GALIMA SUŽINOTI TIK IŠLIKUSIUOSE RAŠYTINIUOSE ŠALTINIUOSE. MŪSŲ PROTĖVIAI BALTAI IŠPAŽINO PAGONYBĘ IR NETURĖJO SAVO _____. PRIEŠ DAUGIAU NEI TŪKSTANTŲ METŲ EUROPOJE VYKO KRIKŠČIONYBĖS PLATINIMO MISIJOS PAGONIŠKUOSE KRAŠTUOSE. VIENA TOKIA MISIJA VYKO IR LIETUVOS ŽEMĖSE. ARKIVYSKUPAS BRUNONAS BONIFACIJUS SU KITAIS VIENUOLIAIS KELIAVO Į _____. JIS SU SAVO BENDRAŽYGLIAIS SIEKĖ, KAD MŪSŲ ŠALIES VALDOVAI ATSIŠAKYTŲ TIKĖJIMO Į BALTŲ DIEVUS IR PRIIMTŲ KRIKŠTĄ, TAČIAU TO PADARYTI NEPAVYKO. _____ SU SAVO 18 VIENUOLIŲ PALYDA LIETUVOS IR RUSIOS PASIENYJE BUVO NUŽUDYTAS. APIE ŠIĄ LIŪDŲNĄ _____ MISIJOS BAIGTĮ RAŠĖ DAUG TO METO METRAŠČIŲ. VIENAME TOKIŲ – KVEDLINBURGO ANALUOSE, ____ ____, APRAŠANT ŠĮ ĮVYKĮ, PIRMĄ KARTĄ BUVO PAMINĖTAS LIETUVOS VARDAS. TAI YPAČ SVARBI ISTORINĖ DATA LIETUVAI.

Antanas Meištas, Ignas Kapleris „Istorijos egzamino gidas. Nauja programa nuo A iki Z“

Kvedlinburgo analų 16 a. nuorašo fragmentas, kuriame minimas Lietuvos vardas (Saksonijos žemės, valstybės ir universiteto biblioteka Dresdene). „Visuotinės lietuvių enciklopedijos“ nuotrauka.

TAI ĮDOMU! Baltų gentys, kurdamos valstybę, atsiliko nuo kaimyninių Lenkijos ir Kijevo Rusijos valstybių. Kijevo Rusia priėmė krikštą 9 amžiuje, o Lenkija – 10 amžiuje. Lietuva vis dar buvo pagoniška. Krikšto nebuvimas stabdė šalies vystymąsi. Pagoniškos šalys, pavyzdžiui, Lietuva, tapo priverstinio krikšto ir visos Vakarų Europos agresijos objektu.

Antanas Meištas, Ignas Kapleris „Istorijos egzamino gidas. Nauja programa nuo A iki Z“

